

Dino-detektivernes uendelige puslespil

Vort billede af de fascinerende dinosaurer bygger i virkeligheden på nogle få forstenede knogler. Kun forskernes minutiose detektivarbejde igennem næsten 200 år har iklædt knoglerne muskler og former, skind og farver. I dag lever dinosaurerne – i hvert fald på film.

TYRANOSAURUS

Verdens største kødæder! Tyranosaurus var en levende ædemaskine, der kunne sluge 250 kilo kød i én mundfuld. Man ved dog ikke, om den selv nedlagde byttet, eller om den bare var en ådselæder.

Signalement:

- **Navn:** Tyranosaurus Rex.
- **Længde:** 12 meter.
- **Vægt:** 6 – 7 ton.
- **Levested:** Åbne områder.
- **Føde:** Store planteædende dinosaurer.
- **Fundet:** De vestlige stater af USA.
- **Udseende:** Stort kraftigt firbenet rovdyr med lang hale og lange kraftige bagben. Hovedet meget stort. Munden fyldt med op til 30 centimeter lange savtakkede tænder.
- **Levetid:** Slutningen af kridttiden for mellem 65 og 68 millioner år siden.

STYRACOSAURUS

Med en vægt på over 3 ton, meterlange horn og et solidt panser omkring hovedet var en Styracosaurus og de andre næsehornsøgler nogle frygtindgydende dyr. Selv en Tyranosaurus ville tænke sig om to gange, før den gik til angreb.

Signalement:

- **Navn:** Styracosaurus. Navnet betyder pigget øgle.
- **Længde:** 5,5 meter.
- **Vægt:** 3 ton.
- **Levested:** Sikker i store flokke på åbne områder og stepper.
- **Føde:** Græs, blade og andre seje planter.
- **Fundet:** Det vestlige Nordamerika.
- **Udseende:** Kraftig og firskåren planteæder med fire solide søjleformede ben, en relativt kort hale og et meget stort hoved, forsynet med horn og pigge.
- **Levetid:** Slutningen af kridttiden for 72 og 75 millioner år siden.

COMPSOGNATHUS

De mindste dinosaurer var små hurtigløbere, der fangede firben og andre smådyr. Den mindste af dem alle var Compsognathus, der kun er fundet to steder i Europa.

Signalement:

- **Navn:** Compsognathus. Navnet betyder smuk eller elegant kæbe.
- **Længde:** 1,5 meter.
- **Vægt:** Op til 10 kilo.
- **Levested:** Tæt skov eller kratområder.
- **Føde:** Smådyr såsom insekter og firben.
- **Fundet:** Bayern i Sydtykland og det sydøstlige Frankrig.
- **Udseende:** Spinkelt bygget med lang hals og slank hale, kraftige løbeben og korte forben, forsynet med to kraftige kløer.
- **Levetid:** I slutningen af juratiden for cirka 150 millioner år siden.

PTERANODON

Flyveøgler fandtes i mange udgaver fra dyr på størrelse med spurve til kæmper med et vingefang på op til 10 – 12 meter. Altså som små flyvemaskiner.

Signalement:

- **Navn:** Pteranodon. Navnet er sammensat af ordene vinger og tandløs.
- **Længde:** 2 – 3 meter.
- **Vingefang:** 7 meter.
- **Vægt:** 17 kilo.
- **Levested:** Kystområder.
- **Føde:** Fisk.
- **Fundet:** I England og USA.
- **Udseende:** Flyveøgle med stort hoved, tandløst næb og en benkam i nakken. Vingerne lange og læderagtige. Ingen hale.
- **Levetid:** I kridttiden for cirka 70 til 110 millioner år siden.

PLESIOSAURUS

I over 100 millioner år herskede Plesiosauruserne i verdenshavene. Forskerne har haft svært ved at få hoved og hale på dem. De begyndte med at anbringe kranium i den forkerte ende.

Signalement:

- **Navn:** Plesiosaurus. Navnet betyder båndøgle.
- **Længde:** Fra 2 meter og opefter mod de 14 meter.
- **Vægt:** Fra 2 – 300 kg. og op til flere ton.
- **Levested:** Havet.
- **Føde:** Fisk og andre havdyr.
- **Fundet:** Flere lande i Europa, Japan og USA.
- **Udseende:** Store skællignende havdyr med fire kraftige luffer, lang hale og lang hals med ret lille hoved.
- **Levetid:** Fra begyndelsen af juratiden til slutningen af kridttiden for 65 til 200 millioner år siden.

